

Commissie	:	Algemene Zaken
Vergaderdatum Commissie	:	3 april 2007
Vergaderdatum Raad	:	19 april 2007
Onderwerp	:	Nieuwe vergaderstructuur commissies en raad
Registratienummer	:	2007 - 400

Muiden, 20 maart 2007

Voor technische vragen over dit voorstel kunt u terecht bij de heer W.J. Kaarsgaren,
w.kaarsgaren@muiden.nl

Aan de gemeenteraad.

Voorstel

1. Met ingang van mei 2007 het raadswerk inrichten volgens het voorgestelde vergaderconcept van het in dit voorstel beschreven fasenmodel.
2. De Verordening op de raadscommissies intrekken.
3. Het gewijzigde Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van Muiden vaststellen (te wijzigen artikelen zijn bijgevoegd).
4. De spelregels voor de beeldvormende gesprekken vaststellen.
5. De raadsgriffier opdracht geven alle noodzakelijke voorbereidingen te treffen om de invoering van de nieuwe werkwijze te realiseren.
6. Het presidium machtigen om namens de raad te besluiten over de zaken ten aanzien van de werkwijze van de raad voor zover hierin in de bijgevoegde documenten niet is voorzien.

Inleiding

De commissievergaderingen zoals die nu gehouden worden in de gemeente leveren niet dat resultaat op dat wenselijk is. In het verleden is al vaker met elkaar van gedachten gewisseld om te zien hoe dit beter kan. Er bestaat een bepaalde onvrede en de indruk bestaat dat een en ander ook zijn doel voorbij schiet. Na de invoering van het dualisme wordt er in den lande op allerlei manieren geprobeerd om – laten we het breed stellen – te zien hoe het vergaderen van “de politiek” voor de inwoners interessanter gemaakt kan worden en hoe die inwoner op een goede wijze betrokken kan worden c.q. kan participeren in het besluitvormingsproces. In andere gemeenten is ervaring opgedaan met werkwijzen die er toe geleid lijken te hebben dat de betrokkenen meer plezier en inspiratie putten uit het raadswerk en waarbij het zowel in kwantitatieve als in kwalitatieve zin gelukt is inwoners meer bij het raadswerk te betrekken.

In Muiden is ook intensief met deze materie gestoeid. Met name de werkgroep De Ommekeer is met dit onderwerp aan de gang geweest en heeft plannen gepresenteerd

die in de raad en commissie aan de orde zijn geweest. Deels zijn de ideeën vanuit De Ommekeer toegepast in de huidige situatie, maar op de een of andere wijze wil het niet lukken om met elkaar te komen tot een effectieve en constructieve manier van vergaderen.

In werkgroepverband is met vertegenwoordigers van alle politieke partijen gediscussieerd over een mogelijk nieuwe structuur. Er is daarbij vooral ook gekeken naar de mogelijkheden om een structuur in te voeren zoals die ook in de gemeente Naarden wordt gehanteerd, mede in verband met tevredenheid over de effecten.

Argumenten

Te bereiken doelen met een andere opzet.

Hieronder is een aantal te bereiken doelen op een rij gezet (in willekeurige volgorde) die naar verbetering moeten leiden:

- a. Het echte politieke debat daar voeren waar het thuis hoort, namelijk in de gemeenteraad.
- b. Inwoners en betrokkenen op beeldvormende avonden meer ruimte geven voor meebespreken en bijvoorbeeld via het Burgerinitiatief ook ruimte voor het aandragen van onderwerpen meer stimuleren.
- c. Een goede tijdsbewaking voor wat betreft de te bespreken onderwerpen. Wanneer komt een onderwerp echt aan de orde; weten wanneer men “aan de beurt is”.
- d. Duidelijkheid in het proces van totale besluitvorming; wanneer en hoe worden de verschillende stappen gezet.
- e. Een verbetering van de kwaliteit van het bestuur.
- f. Een duidelijke fasering in de besluitvorming door de te onderscheiden fasen van beeldvorming, meningsvorming en besluitvorming in aparte bijeenkomsten te agenderen.
- g. Voor deelnemers en publiek gebruik maken van gevarieerde werkwijzen, door verschillende, op de inhoud afgestemde, werkvormen te benutten.
- h. De raad richt zijn aandacht op de hoofdlijnen van het beleid.
- i. De rollen en posities van raad en college zijn herkenbaar en helder en overeenkomstig het duale systeem. De raad stelt kaders, controleert en heeft een ombudsfunctie naar de bevolking, het college bestuurt en voert uit.
- j. Het debat wordt vooral gericht op politiek belangrijke onderwerpen, waartoe het presidium een lange termijn agenda bewaakt.
- k. Tussen de formele vergadermomenten wordt ruimte gemaakt voor pauzes en informele contacten.
- l. Voor een groot deel van de onderwerpen wordt gestreefd naar een kortere doorlooptijd in de besluitvorming.
- m. Het uiteindelijke doel is dat de raad zijn werk op een plezierige, efficiëntere en effectievere wijze kan doen.

Geen commissievergaderingen meer zoals we gewend zijn.

De nieuwe voorgestelde werkwijze houdt in het opheffen van de bestaande raadscommissies en het introduceren van een drie-fasenmodel voor de besluitvorming door de gemeenteraad.

Deze drie te onderscheiden fasen zijn:

- Beeldvorming (in gesprekken), - op één of maximaal twee aparte avonden.
- Meningsvormende deel van de raadsvergadering – het deel voor het politieke debat.
- Besluitvormende deel van de raadsvergadering – het afsluitende deel van de vergadering waarin de raad de definitieve beslissingen neemt.

Beeldvormende gesprekken

Maximaal twee avonden in de maand worden gewijd aan de "beeldvorming". De mogelijkheid om dat in parallele sessies te doen is overwogen, maar vanuit praktische overwegingen niet verder meegenomen en uitgewerkt.

De bedoeling van de beeldvormende gesprekken is tweeledig: het verzamelen van informatie voor de raadsleden, die uiteindelijk in hun functie de plicht hebben met elkaar de beslissingen te nemen, en het bieden van ruimte voor inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven om hun informatie (meningen en ideeën) te geven. Net zoals in De Ommekeer al is bepleit is er op die avonden geen ruimte voor een politiek debat, wel voor een open en informatief gesprek. Anders gezegd is het rond belangrijke thema's voor raadsleden een platform om een volledige beeld te verkrijgen. Op basis daarvan kan dan in een politiek debat in de raadsvergadering tot een gewogen oordeel worden gekomen. Bij beeldvorming gaat het er dus om een goed inzicht in een situatie te krijgen. Het is vooral een inventariserende ronde van meningen, ideeën, voor- en nadelen of argumenten pro en contra. Het is het verzamelen van informatie bij college, ambtenaren en andere deskundigen en bij inwoners en organisaties, zodat een beeld ontstaat over onderwerpen die in een komende raadsvergadering aan de orde zullen komen. Terzijde overigens nog de opmerking dat het beeldvormende gesprek niet de enige plaats is voor raadsleden om met inwoners van gedachten te wisselen en informatie te vergaren in de rol van volksvertegenwoordiger. Op fractieniveau zou aan die rol wellicht ook meer aandacht kunnen worden besteed.

Rol van de raadsleden:

- Bijdragen aan een zo volledig mogelijk beeld van een onderwerp;
- Informatieve vragen stellen.
- Actief luisteren;
- Relevante informatieve vragen stellen;
- Doorvragen naar zaken die nog niet helder zijn;
- Parafraseren: in eigen woorden weergeven wat een spreker gezegd heeft.

Niet:

- Herhalen van standpunten.
- Interrumperen en debatteren.
- Stellingen innemen.
- "Schoten voor de boeg nemen".
- Een inhoudelijke reactie of commentaar leveren.

Een burger, portefeuillehouder, ambtenaar of externe deskundige geeft **informatie** over een onderwerp; geeft een visie en een waardering.

Het beeldvormende gesprek is onderdeel van het politieke proces dat loopt van beeldvorming via oordeels- of meningsvorming naar besluitvorming. Dit impliceert dat ook het beeldvormende gesprek wel een politiek **karakter** heeft. De vragen die er gesteld worden zullen daarom vaak vanuit een politieke achtergrond gesteld worden. Dat is niet erg, zolang de raadsleden zich houden aan de afspraken, zoals hiervoor beschreven. Beeldvorming (zonder politiek **debat**) en meningsvorming (met politiek debat) dienen in die zin gescheiden te zijn.

Een vraag behoort geen betoog te worden, waarin een politieke mening of een oordeel wordt uitgesproken. Een vraag is beknopt, to-the-point en heeft altijd als doel het beeld van een situatie te completeren. Dat lukt alleen door elkaar de ruimte te geven, goed te luisteren en te registreren wat door anderen naar voren wordt gebracht.

De voorzitter van het beeldvormende gesprek bewaakt de hiervoor beschreven punten, die in “spelregels” of een “handleiding” zullen worden vastgelegd.

Aan het eind van de bespreking wordt vastgesteld of de raadsleden in voldoende mate een beeld hebben kunnen krijgen om over te gaan tot de meningsvormende ronde in de raad. Als er nog nadere informatie nodig is kan het onderwerp opnieuw op een nader te bepalen tijdstip voor de beeldvorming geagendeerd worden. Als er wel voldoende beeld is opgebouwd volgt de volgende fase: het meningsvormende deel van een raadsvergadering,

Een belangrijke taak van de voorzitter is het actief betrekken van de aanwezigen bij het gesprek. Hij rondt het agendapunt af met:

1. Formuleren van nog openstaande vragen.
2. Formuleren van toezeggingen.
3. Concluderen dat het onderwerp:
 - Is afgedaan.
 - Nogmaals wordt geagendeerd voor een volgend beeldvormend gesprek.
 - Kan worden geagendeerd voor de meningsvormende raadsvergadering.
 - Als hamerstuk kan worden geagendeerd voor de besluitvormende raadsvergadering.
 - In handen van het college wordt gesteld.

Agenda

Afhankelijk van het aantal aangeboden stukken worden op twee avonden maximaal twee beeldvormende gesprekken gehouden. Hiervoor worden de maatschappelijk meest relevante onderwerpen gekozen.

De avonden beginnen om 20.00 uur en per onderwerp wordt in principe maximaal één uur uitgetrokken. Van 21.00 tot 21.15 uur wordt gepauzeerd en het tweede gesprek duurt uiterlijk tot 22.15 uur. De voorzitter en de leden houden zich aan de geplande tijd.

Waar worden de vergaderingen gehouden?

In beginsel worden de vergaderingen gehouden in “de kazerne” en in uitzonderingsgevallen in De Rijver in de kern Muiderberg. Op beide locaties dient een goede geluidsinstallatie aanwezig te zijn voor versterking en goede geluidsregistraties.

Verslaglegging

Van het beeldvormende gesprek wordt aan de hand van een vast model een beknopt verslag gemaakt. Daarin staat een beknopte weergave van het gesprek, met name de genoemde argumenten pro en contra opgesomd en zo mogelijk de essentie van de inbreng van de betrokkenen; tevens worden de afspraken en de toezeggingen vermeld.

Verder wordt aangegeven wat er met het onderwerp zou moeten gebeuren: afgedaan, etc, zoals hierboven vermeld. De voorzet hiertoe is al gegeven door het presidium in het opstellen van de conceptagenda voor de raad.

Wie nemen deel aan de beeldvormende gesprekken?

Raadsleden, steunfractieleden, college, ambtenaren, inwoners, organisaties en deskundigen.

Het beeldvormende gesprek is openbaar.

Voorgesteld wordt de commissieleden in het vervolg te betitelen als steunfractieleden. Zij zijn beëdigd en hebben daarmee een formele rol in het besluitvormingsproces.

Per fractie neemt één lid deel aan een beeldvormend gesprek.

Voorgesteld wordt de huidige commissieleden te beschouwen als steunfractieleden en te streven naar een aantal van maximaal twee steunfractieleden per fractie.

De raad benoemt op voordracht van de fracties de voorzitters en plaatsvervangers.

Beloning / vergoeding

Steunfractieleden die actief een rol vervullen en dus aan tafel zitten tijdens een beeldvormende avond ontvangen daarvoor per gesprek een vergoeding die gelijk is aan de vergoeding die voorheen voor de deelname aan een commissievergadering werd betaald. Per fractie één woordvoerder, c.q. één persoon aan tafel, tijdens een beeldvormend gesprek.

Meningsvormende deel van een raadsvergadering

Tijdens dit eerste deel van een raadsvergadering debatteren de fracties voornamelijk met elkaar over die onderwerpen, waarover politieke meningsverschillen zijn. De fracties laten hun standpunten horen, trachten elkaar te overtuigen en zoeken naar steun voor eventuele pogingen voorstellen te amenderen.

Omdat de beeldvormende gesprekken specifiek aan één onderwerp en/of thema verbonden zullen zijn zal er op die avonden – in tegenstelling tot de huidige commissievergaderingen – geen ruimte meer zijn voor de rondvraag en de voortgangspunten over verschillende onderwerpen.

Om aan dat “probleem” tegemoet te komen wordt voorgesteld om tijdens het meningsvormende deel van de raadsvergadering een rondvraag in te bouwen te bouwen voor de raadsleden. In het aangepaste reglement van orde is dit opgenomen.

Het is strikt geregeld; vooraf melden bij de voorzitter en geen “bespreking” in de raad – alleen de vragen en de antwoorden.

Daarnaast wordt het spreekrecht burgers in de raad gehandhaafd op de wijze zoals we dat nu ook al kennen (gekoppeld aan agendapunten en kort).

Besluitvormende deel van een raadsvergadering

De derde fase is de besluitvorming in het besluitvormende deel van een raadsvergadering, dat plaatsvindt na de meningsvormende raadsvergadering. In deze fase vindt geen discussie meer plaats. Er wordt besloten over de zogenaamde hamerpunten en er vinden stemmingen plaats over de voorstellen, over moties en amendementen.

Raadsleden kunnen hierbij desgewenst nog een korte stemverklaring afleggen.

Aan het begin van de vergadering kan geïnventariseerd worden over welke voorstellen de raad geen debat wil of hoeft te voeren. Die punten kunnen dan direct worden doorgeschoven als hamerstukken naar het besluitvormende deel van de raadsvergadering. Na het debat over de overige punten wordt per punt de conclusie getrokken of het door kan naar het besluitvormende deel van die raadsvergadering of dat het bijvoorbeeld moet worden naar een volgende of andere vergadering.

Frequentie van vergaderen / planning

In Muiden kennen we nu een cyclus van drie commissievergaderingen in de eerste week van de maand en een raadsvergadering in de derde week van de maand.

Qua frequentie is het voorstel om de dinsdag en de donderdagavond in de voorheen commissieweek te reserveren voor maximaal twee beeldvormende gesprekken per avond.

Voor wat betreft de raadsvergaderingen is het voorstel om de geplande avonden in twee delen op te knippen, het meningsvormende deel en een besluitvormend deel.

De “oude” woensdagavond in de commissieweek kan worden benut voor nog andere activiteiten, die een iets ander karakter hebben, zoals de bespreking van de begroting en de voorjaarsnota. Deze zaken vragen ook een andere benadering dan in een beeldvormende fase. Daarnaast kan die woensdagavond reserveavond voor eventuele andere nader te bepalen bijeenkomsten (zoals thema-avonden of presentatie-avonden zoals bedoeld in De Ommekeer), zodat er enige flexibiliteit blijft bestaan en relatief eenvoudig noodzakelijke activiteiten gepland kunnen worden.

Normale informatie-avonden, zoals bijvoorbeeld over de herinrichting van de Dorpsstraat blijven gewoon behouden. Het is wel van belang om over het karakter van de avonden (de verschillen) duidelijk te communiceren.

Onderwerpen waarvoor op basis van een wettelijk kader inspraakprocedures georganiseerd zijn, worden niet geagendeerd voor een beeldvormend gesprek. De raadsleden worden standaard uitgenodigd als toehoorder voor alle door het college georganiseerde inspraakbijeenkomsten en krijgen de beschikking over de verslagen van deze bijeenkomsten. Deze onderwerpen worden vervolgens rechtstreeks geagendeerd voor een meningsvormende raadsvergadering of voor een aparte bijeenkomst, als dit voorgeschreven is of als het presidium dit nodig acht.

Het presidium

Voorgesteld wordt het seniorenconvent om te dopen tot het presidium, zoals op veel plaatsen in Nederland gebruikelijk. In het presidium hebben net als nu zitting de fractievoorzitters, de voorzitter van de raad c.q. de burgemeester, de griffier en de gemeentesecretaris.

Taken van het presidium zijn:

- Agendacommissie voor de beeldvormende gesprekken, de raadsvergaderingen met het meningsvormende- en het besluitvormende deel en de overige te houden bijeenkomsten, zoals thema-avonden en presentatie-avonden.
- Een Lange Termijn Agenda (LTA) komt bij de Voorjaarsnota en bij de Najaarsnota aan de orde. Het is de agenda van de raad met daarop alle inhoudelijke punten, die de komende periode op de agenda van de raad staan. De LTA is leidend voor de agendavorming van de beeldvormende gesprekken en de raadsvergaderingen.
- Tenslotte heeft het presidium voorts tot taak in vertrouwelijkheid en beslotenheid overleg te plegen, al dan niet met de leden van het college, omtrent aangelegenheden de gemeente betreffende.

Evaluatie

Na ongeveer een half jaar wordt de nieuwe vorm van vergaderen geëvalueerd. De spelregels van de beeldvormende gesprekken worden dan omgezet in een Reglement.

Middelenparagraaf

Voor de verslaglegging van de beeldvormende gesprekken wordt voorgesteld de notuliste weer in te schakelen. Naar schatting is hiervoor op jaarbasis een bedrag benodigd van € 10.000,--.

Om op de verschillende locaties goede geluidsopnamen te kunnen maken en versterking te hebben, zal er rekening mee moeten worden gehouden dat er ook in De Rijver adequate vergaderapparatuur komt.

Verder is het wenselijk rekening te houden met een budget op te nemen voor voorzitters- en debattrainingen.

Communicatie

De nieuwe werkwijze vraagt een actief communicatietraject. Allereerst via het informatieblad en de gemeentelijke website. Van belang is verder om bijvoorbeeld folders over de werkwijze van de raad te maken.

G. Aalten,
secretaris

A.M. Worm-de Moel,
burgemeester

W.J. Kaarsgaren
griffier

Bijlagen

- Concept-spelregels en toelichting voor beeldvormende gesprekken in Muiden
- Overzicht te wijzigen artikelen in het Reglement van Orde voor de raadsvergaderingen

INVENTARISATIELIJST

Commissie	:	AZ
Vergaderdatum Commissie	:	11 april 2006
Vergaderdatum Raad	:	27 april 2006
Onderwerp	:	Nieuwe vergaderstructuur commissies en raad
Registratienummer	:	2006 - 400

Raadsvoorstel dd. 20 maart 2007 (incl bijlagen)

